

Izhaja vsaki četrti teden in velja za poštino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 82 Din, pol leta 18 Din, četrt leta 8 Din. Izven Jugoslavije 64 Din. Naročnina se pošlje na upravništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštne proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

28. številka.

Maribor, dne 14. julija 1919.

61. letnik.

Kandidatna lista SLS v volilnem okr. Maribor-Celje prva.

Pretekli teden je naša stranka vložila kandidatno listo za volitve v narodno skupščino za volilno okrožje Maribor-Celje. To volilno okrožje obsega naslednje okraje: Brežice, Celje, Dolnja Lendava, Gornji Grad, Konjice, Laško, Ljutomer, Maribor desni breg, Maribor levi breg, Murska Sobota, Ormož, Prevalje, Ptuj, Slovenj Gradec, Šmarje, Mariborsko volilno okrožje torej tvorijo Štajerska, Prekmurje in Koroška, kolikor ga je v naši državi. Okrožno sodišče v

Mariboru je našo kandidatno listo potrdilo, in sicer kot prvo izmed vseh. Zato ima kandidatna lista SLS kot prvo potrjena na vseh voliških mariborskega volilnega okrožja prvo skrinjico. Na celem Štajerskem s krajem Brežice in okrajem Laško vred, kakor tudi v Prekmurju in na Koroškem je naša kandidatna lista za volitve 11. septembra —

prva (1.).

Kmetijska stranka — liberalna stranka.

Voditelji kmetijske stranke povdarjajo na vsa usta pred slovenskim svetom, da niso proti veri, marveč da so dobri kristjani, pač pa so proti klerikalizmu.

Slovensko ljudstvo dobro pozna tiste tičke, ki pojejo protiklerikalno pesem, ter jih nazivlje liberalce. Niso liberalci imenovani radi tega, kakor da bi bili ljubitelji prave svobode ter vsakemu privoščili svobodo, marveč zavoljo tega, ker se radi osvobodijo od božjih in cerkvenih zapovedi v zasebnem in javnem življenju.

Liberalizem je po svojem bistvu protikrščanski, četudi se liberalci kaj radi trkajo na svoja krščanska prsa. Njihovo krščanstvo je takšno, kakor si ga sami predstavljajo in razlagajo, ni pa tisto krščanstvo, ki ga je njegov božji ustanovitelj izročil katoliški Cerkvi v varstvo in izvrševanje. Izvajanje krščanskih načel, prošnjevanje javnega življenja in vseh njegovih panog z duhom krščanstva: to je, kar ti ljudje imenujejo klerikalizem. Bogu prepuščamo nebesa, na tem svetu pa hočemo vladati mi: tako se glasi liberalna pesem. Kdor noče tako z njimi popevati, ta je klerikalec.

Na spomlad se ptiči ženijo. Ko je bila razpuščena narodna skupščina ter razpisane nove volitve, so tudi liberalni tički začutili in zaslutili spomlad. Začeli so gostoleti in pevati politično ženitovanjsko pesem o protiklerikalni, napredni fronti.

Prvi so dvignili svoj vabljivi glas voditelji nekdanjih samostojnih kmetijev. Že dne 18. junija, torej dva dni po razpisu volitev, so svoje vabljive melodije dali na znanje vsem strankam, o katerih so pričakovali, da imajo uho in srce za protiklerikalno pesem, in te so: samostalna demokratska, radikalna in socialistična stranka. Odzvala se je samo samostalna demokratska stranka. Prišli so skupaj, da zapojejo protiklerikalno pesem o napredni fronti, pa se ni so mogli složiti. Kje je razlog za to? Morda v programu? Kaj briga liberalce program! Slo je za to, kako se naj sestavi skupna kandidatna lista napredne fronte, — katere

stranka naj dobi sigurna poslaniška mesta. Na Kranjskem je zapel dr. Žerjav: »Jaz hočem biti nosilec skupne kandidatne liste«, odgovarjal pa mu je z nizkim in močnim glasom Pucelj: »Ne, ne, nosilec bom jaz!« Na Štajerskem je povzdignil svoj glas dr. Pivko: »Jaz bom prvi na listi«, odzval pa se mu je Prepeluh v imenu Radiča: »Nikakor ne, marveč jaz bom na prvem mestu!« Tako se je od vseh strani glasilo: »Jaz, jaz«, od nobene pa ne: »Ti, ti«, in zato so se pevci napolnili razšli. Protiklerikalno pesem pa sedaj pojejo ne na skupnem drevesu, marveč vsak s svojega drevesa, to je, vsak iz svoje stranke in za svojo stranko.

Pogajanja za ustanovitev takozvane napredne fronte so udeležene stranke, osobito pa kmetijsko stranko pokazala v pravi luči. Ta stranka smatra za svojo glavno nalogo, da pobija Slovensko ljudsko stranko, in sicer radi tega, ker je baje klerikalna, to se pravi, ker je krščanska po svojem programu in delovanju. Nekdanji samostojni, sedanjí Radičevci, hočejo slovenskega kmeta rešiti ter mu pomagati s protiklerikalno politiko in farško gonjo. Lepi kmetijski prijatelji! Naš kmet pa je dovolj izobražen, da je te svoje liberalne prijatelje, naj si tudi prihajajo k njemu v kmetijski obleki, že davno spoznal. Pozna jih do dna njihove duše. Obrnil jim je hrbet že pri prejšnjih volitvah. Pri sedanjih volitvah bo imel za volilne skrinjice te stranke prazne roke še v večjem obsegu nego prej. Naš kmet odklanja politični laži-liberalizem, naj prihaja k njemu bodisi v gosposki, bodisi v kmetijski obleki. Naš kmet dobro ve, da je za njega rešitev edino le v izvajanju načel, ki jih brani Slovenska ljudska stranka!

Vi ste magarci!

Magarac je v hrvatskem jeziku to, kar je v slovenskem osel. Osel je koristna žival osobito v južnih krajih, za prispodobo s človekom pa vendar ni primerna. Označbo »osel ali magarac« vsak odločno odklanja, ker jo smatra ter jo mora smatrati kot psovko.

Kdo je izrekel to psovko, ki tvori naslov članka? Stjepan Radič. In komu je to psovko zabrusil v obraz? Hrvat-skim kmetom.

Bilo je pred kakšnimi 14 dnevi. Radič je bil na agitacijskem potovanju po zapadnem delu Srema. Ni imel uspeha in zato je bil slabe volje. Ko se je proti večeru z avtomobilom, s katerim se sedaj vozi ta seljaški poglavar, ki je nekad hodil peš v opankah, vračal skozi Vinkovce, se je ustavil v vasi Privlaka, ki je nekad bila Radičeva politična trdnjava. Pred občinsko hišo se je zbralo okoli 100 ljudi. Radič začne govoriti ter takoj zabavljati čez pokvarjeno gospodo. Iz občinstva pade medklac o svili, ki jo je kupovala gospoda. Mislilo se je pri tem na ono afero s svilo, v katero so bili zapleteni vodilni Radičevi pristaši. O tej aferi se je mnogo pisalo po časnikih ter tudi razpravljalo v parlamentu. Ko je Radič slišal ta medklac, se z vso besnostjo obrne proti kmetom s psovko: »Vi ste magarci (osli)!« — »Ti si magarac!« so mu odgovorili nezadovoljni kmetje, »ti si prišel, da zapeljuješ kmetstvo ljudstvo!« Do skrajnosti razburjen Radič zavpije: »Pred 20 leti sem bil v Privlaki, a zdaj sem zadnjikrat! Ne potrebujem vaših glasov!« Nato sede v avtomobil ter se odpelje, puščajoč seljakom obilno priliko, da zabavljajo čez pokvarjeno gospodo, kakor so se naučili od Radiča.

Vi ste magarci! Ta psovka je najboljši dokaz za to, kako visoko ceni Stjepan Radič kmeta. Kmetstvo ljudstvo je za Radiča samo množstvo bitij brez lastne glave in lastne volje, samo sredstvo za sebično politiko Stjepana Radiča in njegove rodbine. Kako se zna Radič tej ljudski masi hliniti in dobrikati, kako zna kmeta na vse pretege hvaliti, samo da ga porabi kot vprežno živino za svoja politična kola. Ko pa se kmet ustavi na potu ter noče več služiti kot vprežna živina pred polomljenim vozom brezglave, breznačelne in neznačajne Radičeve politike, ga zadene Radičeva psovka: »Vi ste magarci!«

Ubogi hrvatski kmet bi moral odobravati vse brezumne skoke veterinarske Radičeve politike. Ko je Radič proslavil samostojno hrvatsko republiko, je moral hrvatski kmet kričati: »Živila republika!«, drugače je bil magarac. Ko je potem Radič se sprijaznil z monarhijo, mora kmet klicati: »Živila monarhija!«, drugače je magarac. Ko je Radič rajnega Pašića napadel kot batinaša in najhujšega korupcionista, je moral kmet klicati: »Dol s Pašićem!«, drugače je bil magarac. Ko pa se je potem Radič pogodil s Pašićem ter kot minister stopil v njegovo vladu, je isti hrvatski kmet moral vzvikati: »Živio Pašić!«, drugače je bil magarac. Ko je prej Radič proslavil samostojno Hrvatsko z Zagrebom kot središčem, je hrvatski seljak moral klicati: »Živio naš Zagreb!«, drugače je bil magarac. Ko pa je Radič kapituliral pred vellebskim centralizmom, osredotočenim v Beogradu, mora isti seljak kričati: »Živio Beograd!«, drugače je magarac.

Vi ste magarci: tako sedaj kliče Radič hrvatskim kmetom, ki počenjajo izpregledovati ter obračati hrbet njegovi politiki, ki je tako škodljiva za hrvatski narod, koristna pa edino za Radiča in njegovo rodbino ter tisto gospodo, ki se zbira okoli Radiča ter mu slepo služi. In ta gospod Radič, ki si upa hrvatskim kmetom metati v obraz psovko: »Vi ste magarci!«, je popolnoma zagospodaril nad nekdanjimi slovenskimi samostojnimi kmetijci, ki morajo slušati

Januš Golec:

Mačkov stric.

Blagopokojni g. župnik v Pišecah je pustil pozidati lično hišico, katero je določil kot stan, ko se bo podal v pokoj. Sprejaj pod streho je na steni kolobar in v tem si je želel na zlatem polju začetni črki svojega imena. Kar z visoke lestve sem se lotil dela po župnikovi želji.

Poletno vročega predpoldne je postal ravno pod menoj na cesti lojterski voziček. Uprego bi naj vlekel navkreber osel, katerega je cikal za vajeti kmetijski fantek, zadaj sta sedeli na povprečni deski dve gospodični. Žival je postala v štatljivosti liki pribita in se ni ganila niti za ped naprej. Kotijaček je udrihal z bičnikom po mrcini, ki je samo zmigavala z dolgimi uhljami, gospici sta se smejali in delali opazke na račun magarca v nemščini. Po cesti navzdol je prišel v lovski obleki in s puško preko rame že starejši gospod. Fantek je zaprosil lovca: »Mačkov stric, pomagajte mi spraviti osla z mesta.«

O ti križ božji! Voznik še ni prav končal svoje prošnje, že ga je dvignil nagovorjeni za ušesa z vozička, ga poglaval v obcestni jarek in s pestjo po fantinu med razkačnim: »Ti grdoba, niti 14 let nima, pa se me upa psovati!« in lop po pobalini, ki se je drl, kakor bi ga vlekel iz kože.

Osel je pogledal na položaj, zmignil z repom in zdirjal z ustnima ženskama v galopu po cesti.

Obračun med lovcom ter fantom je bil kratek. Dečko se je pobral iz jarka ter hušnil za lojtercem, gospod je meril mirno svojo pot naprej. Pri tem doživljaju sem si mislil: Tukaj preganjajo oslovsko trmo z batinami po vozniču in ne po živali! Posebnost, ki sem jo doživel na lastne oči prvič. Ko sem zaupal opoldne to zgodbo g. župniku, se je zasmel na glas in me poučil:

»Oni gospod je grajski logar ter oskrbnik Barbek. — Mačkov stric je psovka, radi katere je obračunal že z marsikom z udarci.«

Ugriznila me je radovednost glede razlike med Barbekom in Mačkovim stricem, silil sem v gospoda, ki mi je razrešil navidezno uganko tako-le:

»Pred leti je vzel baron Barbeka za logarja in oskrbnika pišečkega gradu in obsežnih gozdov. Bil vam je nekaj let hujši od sršena. Ako je pobral siromak v grajskem gozdu le eno suho ter odpadlo vejo, že ga je napisal ter ovdal. Listje so dobivali pred Barbekom razni posestniki zastoni

iz grajskih šum, novi logar ga je računal na kile. Otrokom je prepovedal nabirati gobe, maline ter jagode po grajskim. Niti povdariti mi ni treba, da je bil za lovske tatove hujši nego pes na zverjad. Cele noči je žrtvoval, dokler mu ni padel divji lovec v past in nato pred sodišče ter v zapor. Povrh si je še nakopal jezo in maščevalnost žensk iz cele fare.

Vsaka kmetijska hiša mora imeti mačko, ki jej strahuje podgane in miši. Ako se je oddaljila po prihodu Barbeka mačka le za 30 korakov proč od hiše, je počil strel in muniti mjavnil ni več. Oskrbnik se je zaril z vso trmo v stališče: mačke lovijo zajce po njivah, divjačina je baronova in on ima po zakonu pravico obračunati z vsakim muckom, ki ga drzne pogledati na razdaljo 30 m od hiše.

Imel je še psa, ki je izsledil vsako mačko in mu jo nagl pred puškino cev. Si lahko predstavljate, kako je ta logarjev preki sod razburkal gospodinje, ki tudi na deželi takorekoč visijo na mačkah. Ženske so se plašile samo Barbekove puške, sicer bi mu bile plačale že davno.

Gospodarjem je nagajal, lovske tatove gonil, deci navijal ušesa, žensko maščevalnost je izzival dnevno in ni čudno, da je padel od češkega Barbeka na slovenskega — Mačkovega strica!

Pred par leti je zopet patruliral v spremstvu psa Buma po pišečkih njivah in travnikih za mački, kolikor jih je še pač kljubovalo z življenjem njegovi neusmiljenosti. Pod Pavlovo vasjo je bila koruza, od njive za en dober stre ljač kostanj bolj na samem. V to korožo je našel psa, ta je takoj javnil, ko je vtaknil nos med korožno steblo in iz njive je smuknil zajec. Pes je obstal, lovec ni dvignil puške, uhljač jo je žnoral naravnost proti kostanju. In čudo! Pri drevesu je pogledal po deblu in že je bil na veji, s katere je motril položaj posrečenega bega. Pes je privahal pod kostanj ter se vzpenjal proti veji, na kateri je čepela divjačina; logar je stal nepremično, ker zajca in to divjega, ki bi s tal splezal na drevo, še doslej ni videl, niti slišal ali čital o taki zverjadi. Stopil je bliže. Žival, ki ga je polukavala z drevesa, je bila zajčje barve, dolgih ušes ter kratkega repa — torej hostni zajec, ki je moral imeti krem plje za plezanje po drevu. Puško je odložil, prikrižal roki in se globoko zamislil. Zajca strositi s svincom z veje, to bi bila malenkost in najlažji posel. Kolika nagrada ga pa čaka iz baronovih rok, ako bi prinesel to divjačinsko posebnost živo v grad. Pred gospodo bi izpustil uhljača iz kletke, ta po dvorišču in na grajsko lipo. To bi bil prizor,

kakoršnega ni videl nobeden od grajskih, akoravno so žepotovali veliko po okroglem svetu. Bile so v gradu udomacene divje race, veverice, lisice — zajca plezavca bi imel edino le pišečki grad. Po temeljitem preudarku med prednostjo življenja ter smrti te čudežne zverjadi se je odločil Barbek, da ujame zajca živega sebi ter gradu v slavo.

Pes je še vedno bevska! v višino proti zajcu; Barbek se je oprijel z rokama kostanjevega debla, da ujame žival živo. Ko je pregledal zajec logarjevo nakano, se je selil z veje na vejo in vedno bolj proti vrhu. Skočiti na kako drugo drevo, je bilo izključeno, ker je stal kostanj na samem, se pognati nazaj na tla, bi pomenilo: zaupati življenje — pasjim čeljustim. Barbek se je vzpenjal z vso sigurnostjo proti vrhu, odkoder je gledal nanj v strahu preganjeni zajec. Lovec in plen sta si že bila oko v oko, ko se je spomnil logar, da ima žival dolge ter ostre kremplje, ker sicer bi ne marširala po vejah z isto naglico, kakor po zemeljskih tleh. Da ne bi odnesel z drevesa okrampanih rok, je prekinil plezanje, si potegnil hlače s telesa, zavezal trdno pri izhodu levo hlačnico in nastavlil široko gornjo odprtino proti prestrašeni zajčji glavi. Zajec ni mogel nikamor višje, je pač smuknil v nastavljen hlačnico. Sicer brez hlač, a z nepopisnim lovskim ponosom se je spuščal blaženo srečni Barbek z vrha kostanja proti tlom. Zajec je praskal po zavezani hlačnici; Bum je cvilil v pasji nestrpnosti pod kostanjem; logar se je že držal z vso previdnostjo zadnje veje; iz korože je lukala — ženska glava . . .

Barbek je skočil z živim plenom na majko zemljo, pes je že bil pri hlačnici ter jo ovohaval z lovsko strastjo. Logar ni odložil v hlače ujete zverjadi, le to še je razmišljal, po kateri poti bi jo ubral, da bi se izognil ljudem, ki bi se čudili, kako da hodi pri belem dnevu brez hlač. Ravno pri zaključku veselice z živim zajcem plezalcem se je zgodilo nekaj, kar je postalo za Barbeka usodepolno, dokler je bival na pišečkem gradu.

Bum je pritisnil preveč blizu hlačnice svoj radovedni nos, občutil je ostrost zajčevih krempljev, odprl čeljusti in stisnil jetnika kar skozi hlače z vso razjarjeno močjo. Iz logarjeve hlačnice je zamijavnilo na glas po — mačje . . . lovca so padle iz roke hlače; Bum je dokončaval med bolestnim mjavkanjem svoj morilni posel; iz korože se je bližala kostanju z dvignjeno desnico Goznikova Urša . . .

Barbeku je bilo jasno na mah, da je ujel pri belem dnevu v hlače čisto navadno kmetisko — v zajčjo kožo potisnjeno mačko! Iztresel je iz hlačnice že zadavljeno mucko.

njegova povelja. Ta gospod Radič si upa biti nosilec kandidatne liste v mariborskem volilnem okrožju. Ali se bo v Sloveniji našel kakšen političen magarac, ki bo glasoval za njega?!

Da bomo nasprotnike poznali.

Hej, radičevci, evo dokaza!

V zadnji številki svojega glasila nas radičevci pozivajo, naj objavimo Pučelj dekret o prepovedi, da se na vinarski šoli v Mariboru ne sme več dalje poučevati veronauk. Evo vam zdaj besedilo dekreta!

Katehet na vinarski šoli, g. Martin Petelinšek, je prejel sledeči dopis ravnateljstva vinarske in sadjarske šole z dne 14. XII. 1926, št. 3743:

»Podpisani direkciji je čast obvestiti vas, da nam je sporočilo ministrstvo za kmetijstvo in vode z aktom broj 48799-II od 16. XI. 1926 in br. 52045-II od 8. XII. 1926, da je gospod minister za kmetijstvo in vode z rešenjem br. 35659-II od 17. avgusta 1926 ukinil zvanja veroučiteljev na vseh šolah pod njegovim resorom in sicer z veljavnostjo od 1. IX. 1926.«

Ker pomotoma na šolo v Maribor dekret ni prišel, zato je ponovno zahteval minister Pučelj, da se mu o tem poroča in je nato z dopisi, ki so zgoraj s številkami in datumi omenjeni, spodil kateheta še s te šole.

Kaj sledi iz tega dekreta? Sledilo je, da katehet ni smel več v šolo, ne zato, ker se mu ne bi nič plačalo, ampak zato, ker je g. Pučelj ukinil zvanje kateheta, to je službeno mesto kateheta na tej šoli. Katehet zdaj zopet hodi v šolo učiti in sicer po odredbi g. dr. Kulovca, našega poslanca, ki je kot kmetijski minister tudi to sramoto Pučeljevo popravil. Zdaj ponovno zahtevamo, da nam uredništvo »Kmetijskega lista« izplača obljubljeno nagrado 10.000 D za to vprašanje, oziroma odgovor. Tožili ga sicer ne bomo, ker ne vemo, če toliko glešča, da bi se stroški izplačali, ampak verjeli mu ne bomo, pa naj obljubi, kar hoče. Kakor s to obljubo, tako je tudi z drugimi radičevskimi obljubami.

»Kmet — kmeta!«

Radičevci pravijo, da bodo volili le kmeta. Ker pa bo pri nas nosilec radičevske liste Radič, ki je gospod, izšolan, zdaj tudi trgovec v Zagrebu ali kaj, bodo morali radičevci pri nas dosledno voliti le SLS listo, ki kandidira v resnici kmete, ki bodo tudi izvoljeni. Radičevski kmetje pa so na listo tako postavljani, da ne bo nobeden izvoljen. Na Kranjskem pa je nosilec liste Pučelj, mesar, ki je pač tedaj velik prijatelj kmeta, če mu ta poceni živino proda. Poslanec pa misli postati s kmetjskimi glasovi tudi g. Prepeluh, znani socijalist. Ta sedaj nekaj piše v svojem listu glede Trboveljske premogokopne družbe, tega pa ne pove, da je bil sam tudi nekaj časa za vlado Radičev pri Trboveljski družbi ne sicer uslužben ali vendar kot komisar dobro preskrbljen. Ta sedaj najbolj goni vižo: Kmet — kmeta, delavcem pa je gonil: delavec — delavca, sam pa ni ne eno ne drugo, pa vendar kandidira.

Liberalna gospoda med seboj.

Demokrati in radičevci so naprednjaki, to so ljudje, ki vidijo napredek v tem, če ljudje manj v cerkev hodijo, če se verouk iz šole izganja, pa katoliški cerkvi, kjer le more, nasprotuje in škoduje. Demokrati so računali, da bi precej dobili, ako bi privabili radičevce v svoj napredni blok. Radičevci pa so zapustili svoje ustanoviteljce, pa hočejo sami kmeta vleči pod naprednjaki in še hrvaški žegen. Zdaj se pa med seboj dajejo, da je kar veselje! Pa za koga se dajejo? Za izgubljene mandate! Gospoda, saj se ne splača! napravite napredni blok, pa pojdite fitigot!

ko, skril noge v povaljane hlače, pobral puško in krenil na odhod med krohotanjem Urše, ki mu je metala v uho:

»Svojat, ti, pemska! Za Barbeka se pišeš, Mačkov stric si! Dosedaj si nam streljal mačke, odzaj boš lovil in nosil žive v grad! Le beži le, ti prokleti Mačkov stric!«

Kako je dospel Barbek onega popoldne v svoj stan, ni znal. Ni razglabljal o tem, kako mu je podtaknila čisto navadna vaška klepetulja mačka v zajčji koži, vztrepetal je v zavesti: gorje moškemu, ako zapade ženskemu maščevanju! Kaj bo, ako ga bodo prekrstile cele Pišeece iz češkega Barbeka v slovenskega — Mačkovega strica!

Drugi dan je bila sobota. Moral je skozi Pavlo vas. Nekaj nepopisno mučnega za logarja, ko je lajalo vanj odraslo in mlado in voščilo »dobro jutro!« — Mačkovemu stricu!

V nedeljo ni upal niti v cerkev, a so ga prišli fantini dražit pod okno in mu naganjat skozi ušesa — Mačkovega strica. Po preteku enega dobrega tedna ni nikdo več poznal baronovega Barbeka, vse le grajskega — Mačkovega strica! Deco, ki ga je pikala, je suval v obcestne jarke ter fjej navijal ušesa, ženskam, fantom ter možem ni bil kos s pestjo. Da bi raztovoril Mačkovega strica, se je oklenil prisiljene darežljivosti, postrežljivosti in uljudnosti napram najbolj priprostim. Listje je delil zastoj, dračje je pustil pobirati, jagode ter gobe so bile globe proste, lovski tatovi so imeli mir, mačk je že bilo pri vsaki hiši poveč; a češki Barbek je ostal še vedno — slovenski Mačkov stric!

Bil je baronov logar ter oskrbnik občutljiv in čutil vsakega Mačkovega strica kakor zabodljaj v srčno stran. Vse njegovo valpetsko postopanje sta zavrla na mah dve besedi iz ženskih ust in od tedaj je bil priklenjen grajski oskrbnik na natezalnico ljudske maščevalnosti. In to bičanje z Mačkovim stricem ni trpelo en dan in mesec, ampak cela leta. Barbek se mu ni mogel privaditi, dokler je služboval na pišeckem gradu.

Tako je zaključil že rajni g. župnik svojo razlago o — Mačkovem stricu. Mnogo pozneje za tem sem zvedel, da je odpovedal Barbek službo logarja ter oskrbnika in se preselil nazaj na Češko in to radi tega, ker ga je poklical enkrat celo stari baron z:

»No, Sie, Herr — Mačkov stric!«

Župnikovi kimovci!

To naj bodo vsi naši delovni in požrtvovalni občinski možje župani kulturni delavci pri naših društvi in naših organizacijah. Tako dosledno pozdravlja demokratiško glasilo naše ljudi. Čigavi kimovci pa so potem demokrati? Saj so to računali, da je pri nas tudi tako, kakor pri njih, ko morajo kimati, kar Žerjav reče. Pri nas nihče ne kima, ampak so naši možje že prevdarni dovolj, da tudi temu pozdravu ne bodo kimali, pač pa vrnili pozdrav, kakor so ga prejeli pri prihodnjih volitvah. Takrat bodo demokrati kimali z glavami, ker jih bodo zaradi malega števila kroglice bolele, pa bodo sami kimovci ostali!

Socijalisti vlečejo delavce za nos!

Mariborski socijalisti priredijo vsaki vsaj eno protestno zborovanje, na katerem razburjajo pred vsem železničarje, kateri že vsled tega ne vedo več, ali res nihče drugi ne ve za težnje in skrbi njihove kot samo socijalisti. Pa se je izkazalo, da so ti brez potrebe razburjali delavstvo. Na enem teh shodov se je silno protestiralo, da so se legitimacije za družinske člane železničarjev odvzele. Na koncu shoda pa je potem eden od navzočih prebral, da so se te legitimacije že vrnile in da so le začasne, dokler se ne izdela nov pravilnik v tem oziru. Kaj je bilo treba delavce razburjati cele ure, potem pa jim to javiti? Enako se godi tudi glede posebnega poslanstva socijalistov v Beograd. Ko so se ti vrnili iz Beograda, niso imeli ničesar pozitivnega poročati, sicer ne bi bilo toliko zabavljanja. Pač pa so na shodu brali naš list »Slovenec« ter nad njim znesli svojo jezo, ko je poročal, da oni niso nič dosegli, pač pa je uspešno poslancu Žebotu, da je izposloval pri vladi, da bo nakazala zadostne kredite za vse železničarske zahteve. S čim bodo neki zdaj socijalisti prišli? Najbrže bodo protestirali zoper zboljšanje železničarskim delavcem, ker ne bodo imeli več sredstva, kjer bi mogli zabavljati!

Volilci SLS

NAŠA SKRINJICA
JE

1.
! PRVA !

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Radikalna stranka se bo izčistila. Gotovo je, da je velik del radikalne stranke pošten, da so bili le oni najožji prijatelji in pristaši Pašiča tisti, ki so povzročili, da se radikalna stranka vobče obsojala. Pošteni poslanci so šli zato začasno iz nje in so čakali prilike, da se zopet povrnejo in napravijo red. Takoj po smrti Pašičevi se je videlo, da se bodo razmere v stranki kmalu izčistile. Grupa Ljube Jovanoviča, ki je podvzela v radikalni stranki boj zoper korupcioniste v stranki, je zopet vstopila v radikalno stran ko in je sedaj na vladi. Njen predstavnik je sedanj predsednik vlade Vukičević. Jasno je že naprej, da bo ta skupina tudi po volitvah najmočnejša in da bodo pašičevci morali se podvreči tej skupini, ali pa iti iz stranke. To se že tudi zdaj opazi, ker se nekateri gospodje, ki so se preveč mešali v korupcijo, že kar sami vlečejo nazaj, ko vidijo, da nimajo nikjer več zaslombe. Ako se to izčiščenje izvrši že pred volitvami in se napravi v stranki sporazum, je jasno, da bo radikalna stranka prišla kot najmočnejša iz volitev.

Položaj drugih strank. V Davidovičevi stranki sta dve skupini in sicer vodi eno on sam, drugo pa vodi dr. Markovič, sedanj zunanji minister. Bati se je, da bodo šli ločeno v volitve. — Pribečević se pritožuje, da ga nikjer ne marajo in ga preganjajo, mu shode razbijajo in mu grozijo na vse načine. Menda je pozabil, kako je on sam delal, ko je bil minister za časa volitev. So se pač od njega naučili. Sedaj se mu pa vrača. — Muslimani so se tudi že sprli med seboj, ker jih vlada ne ščiti tako, kot so pričakovali. Seve jih radikali na svojo škodo ne bodo podpirali. — Radič pravi, da bo prišel iz volitev tako močen, da bo sam sestavil vlado. Kaj vse neumnega je Radič že povedal, pa je še zdaj eno pogruntal. Slovenskih poslancev bo toliko dobil, da jih bo lahko vse pobil, pa ne bo nobeden mrtev obležal. — SKS je popolnoma pod Radičevno komando in zato sploh o njej ni mogoče posebej govoriti. — Žerjav je propadel s svojim naprednim blokom, tako se je že zdaj pokazal kot general brez armade, kar naj tudi ostane. — Socijalisti pa imajo zelo velik apetit, ker pišejo, da bodo po volitvah kar ministri postali. To bi seveda bilo — samo da bo slovenski delavec socijalističnim kandidatom zapel: Vi boste pa domo ostali!

Delo naših poslancev. Že se kažejo učinki dela naših poslancev, ki so sicer kratko časa, a vendar dovolj časa bili v vladi, da so izposlovali velike kredite za zidanje novih prog po Sloveniji. Dne 1. avgusta se začne graditi proga Krapina—Rogatec. V Ljubljani se mudi komisija, ki bo pregledala načrte za železniško progo Slovenije do morja. Kdor je malo poučen, kaj taka dela prinesejo zaslužka v deželo in potem pozneje pa še gospodarskega blagostanja, ta bo moral priznati, da je bilo že to delo velikanskega po-

mena za Slovenijo. Da bodo pa naši pristaši vedeli, kako zelo je ravno SLS zmožna velike državne politike, bomo o tem v kratkem še posebej pisali. Naši poslanci pa še tudi zdaj vedno intervenirajo v vseh zadevah, kjer posamezni ali tudi celi stanoviti potrebujejo pomoči in brambe. Pretekli teden so se mudili v Beogradu gg. Žebot, Vesenjaj, Pušnjač in drugi naši poslanci, ki so pri raznih ministrstvih posredovali o zadevah Slovenije, da se demokrati že zopet bojijo, da bo treba v Beogradu pisati, naj se vendar Slovenija tako ne protežira!

V DRUGIH DRŽAVAH.

V Rumuniji so imeli volitve. Zmagala je vlada tako, da so posamezne stranke kar izginile in niso dobile niti po en mandat. Bratianu bo torej zelo mirno lahko vladal in to kljub temu, da se bliža državni velika temna senca, ki jo zagrinja v nemir, to je popolno oslajenje kralja Ferdinanda.

Rusija hoče na zunaj mir. Rusija se pripravlja, da bi med njo in Poljsko prišlo do miru. Začela so se že tudi trgovska pogajanja, ki potekajo ugodno. Enako pa se pričakuje, da se bo pobotala tudi z Anglijo, ker sama uvidi, da s komunistično propagando v Angliji nič ne doseže, škoduje pa si zelo, ako ni z Anglijo v dobrih odnosih. Na drugi strani pa tudi Anglija ni ravno razpoložena, da bi se spuščala v take nepotrebne prepire, ki bi ji le škodovali. — Oglasila se je tudi Italija, da si hoče ona osvojiti ruska tržišča. Na ta način bi hotela Italija izpodrinuti druge države in pridobiti Rusijo za svojo protibalkansko politiko. Pa se moti! — Na znotraj pa se boljševidi še niso kaj poboljšali. Poročila iz Rusije javljajo, da še vedno politične nasprotnike kot ovaduhe drugih držav obdolže in postrele.

Na Francoskem se bijejo za novo volilno reformo. Zborujejo kar cele noči. Načrt so obravnavali že štiri leta, pa še zdaj ni tak, da bi bili z njim zadovoljni. Tudi v drugih državah vidimo, da imajo vremena.

Priključitev Avstrije Nemčiji. To vprašanje je za nas zelo važno. Mi bi potem postali sosedni ene najmočnejše države in sicer industrijske države v Evropi. Za nas same ne bi to značilo nič hudega. Drugače pa je to za Čehe, ki bi bili ko otok v Nemčiji. Zelo se bori zoper priključitev tudi Francija, ker se boji močne Nemčije. Italija bi se seveda tudi bala, da ne bi Nemčija prevzela vpliva na Balkanu in bi njo izpodrinila. Začasno se torej to še ne bo zgodilo, vendar je treba s tem dejstvom računati, da ga nam bo bližnja bodočnost prinesla.

Kaj je novega?

Smrt g. nadžupnika in dekana. Iz Vuzenice smo prejeli žalostno vest, da je preminul v nedeljo, dne 10. t. m., tamošnji nadžupnik, dekan in duhovni svetnik Štef. Pivec. Rajni je bil rojen v Laporju dne 19. julija 1863. Studije je dokončal v Mariboru, kjer je bil tudi posvečen dne 11. julija 1889. Služboval je kot kaplan na: Pilštajnu, v Zetalah, Rečici ob Savinji (kjer je bil tudi provizor) ter v Skalali. Prišel je za župnika v Podčetrtrek dne 14. novembra 1909 in ostal tamkaj do leta 1917, ko je bil imenovan za nadžupnika in dekana v Vuzenico. Blagopokojni je bil goreč duhovnik, ki se je veliko trudil v pastirski službi za lepoto hiše božje. Znan je bil kot strokovnjak v glasbi. Po župnjah, kjer je služboval, je ustanavljal pevstva društva ter vodil z veliko vnemo že obstoječe pevske zbornice. Med duhovnimi sobratmi je bil znan kot dober tovariš, verno naše ljudstvo ga bo ohranilo v najboljšem spominu, ker mu je utrjeval s pravo duhovniško gorečnostjo verske svetlinje v cerkvi, zunaj cerkve pa mu budi ljubezen in zanimanje do lepe pesmi. Po svoji naravi je bil vesel, prijazen ter močne postave. Zadnje nedelje je še opravil službo božjo pri vuzeniški podružni cerkvi. Na povratku je rekel spremljevalcem, naj odidejo naprej, ker njemu ni prav dobro. Ko ga le ni bilo za njimi, so šli pogledat in ga našli mrtvega — zadetega od kapi. Pogreb se je vršil v sredo ob 8. uri predpoldne v Vuzenici. Ostani ohranjen blagemu g. nadžupniku trajno časten ter hvaležen spomin med duhovnimi sobratmi in vernim ljudstvom!

Sklepni izpit na celjski orglarski šoli, ki se je vršil v torek, dne 5. t. m., je pokazal lep uspeh, ki so ga gojenci dosegli na tej šoli. Izpit je pred č. g. opatom Petrom Jurakom kot od kn.-šk. ordinarijata imenovanim komisarjem polagalo osem gojencev, ki so lepo odgovarjali na vprašanja iz glasbene teorije in v vsem pokazali, da so v šoli pridobili dober temelj za nadaljnjo glasbeno izobrazbo in za uspešno delo na cerkvenem koru. Ob koncu izpita je z lepim nagovorom nagovoril absolvente č. g. opat in jih opozarjal na lepoto njih poklica. Vodja šole g. Bervar se je ob zaključku zahvalil g. opatu za naklonjenost in tudi za denarno podporo, ki jo g. opat nudi šoli.

Nova železniška zveza Rogatec—Krapina. V torek, dne 5. t. m., se je vršila pri generalni direkciji državnih železnic v Beogradu, oddelek za gradbo prog, ofertalna licitacija za zgradbo te 16 km dolge proge. Gradbeni stroški so proračunani na 30.000.000 Din. Licitacije se je udeležilo sedem tvrdk, med temi tudi dve iz Slovenije in sicer: Gradbeno podjetje inž. Duklič in drug ter »Obnova«, oba iz Ljubljane. Delo je končno izlicitala tvrdka »Progres« iz Sarajeva za skupno svoto 24.100.000 Din. Z delom se bo pričelo že dne 1. avgusta t. l. ter mora biti tekom 15 mesecev dovršeno. Za Slovensko Štajersko velevažna proga bo dogotovljena do 1. decembra 1928.

Neurje s točo. V ponedeljek, dne 4. t. m., zvečer okrog pol sedmih je zadela Zalec zopet že tretjič zelo huda nesreča. Toča nam je pobila skoraj vse. Hmelj, edini glavni naš dohodek, fižol, koruza, žito, sploh vse, kar je dosegla. Najhuje je prizadeto polje okrog vasi Vrbje. Pokonci stoje same gole hmeljevke z golimi trtami. Koruza je uničena, ravno tako tudi fižol, žito leži po njivah omlačeno. Pogled je tako žalosten, da je obupati. Toča je padla skoraj 15 minut nepretrgoma, debela kakor orehi. Po njivah je ležala toča nad štiri prste na debelo. Nekaterim posestnikom so poljski pridelki docela uničeni. Zato se merodajne oblasti, posebno oblastni poslanec Kranjc, nujno prosijo, da posredujejo za odpis zemljiškega davka.